

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/242/2015
Identifikačné číslo spisu: 1112213410
Dátum vydania rozhodnutia: 26.11.2015
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2015:1112213410.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu JUDr. N., bývajúceho v K., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, IČO: 00 151 866, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4 C 93/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. februára 2014 sp. zn. 6 Co 45/2014, takto

rozhodol:

D o v o l a n i e o d m i e t a .

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 30. septembra 2013 č.k. 4 C 93/2012-70 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia náhrady škody vo výške 126 eur s príslušenstvom a nemajetkovej ujmy vo výške 900 eur z titulu nesprávneho úradného postupu. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, 3, 4, § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), vecne tým, že žalobca svoj nárok odvodzoval od postupu policajta zo 7. júla 2010, spočívajúcom vo výzve na opustenie parkoviska adresovanej žalobcovi vykonávajúcemu taxislužbu. Súd dospel k záveru, že zo strany žalovanej nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, že trestná vec žalobcu ako oznamovateľa bola odovzdaná na disciplinárne konanie, ktoré bolo zastavené s tým, že príslušník policajného zboru (ďalej len „PZ“) konal oprávnene a v súlade s plnením si svojich zákonných povinností. Vzhľadom na výsledok konania vo veci podnetu žalobcu konštatoval, že žalobca nemá podklad a právny základ pre priznanie žalovaného nároku. Ak by v danej veci išlo o nesprávny úradný postup, nepochybne by sa to prejavilo vo výsledku konania o podnete a vo výsledku disciplinárneho konania voči zainteresovanému príslušníkovi PZ. Pokiaľ ide o uznesenie vyšetrovateľa PZ zo 17. februára 2011, č.k. ČVS: SKIS61/IS-1-V-2011, ktorým bol podnet žalobcu odovzdaný na disciplinárne konanie riaditeľovi Odboru poriadkovej polície KR PZ v Bratislave, nejde o meritórne rozhodnutie. Konštatovanie vyšetrovateľa v rámci postúpenia veci (o tom, že príslušník PZ zrejme z dôvodu

neznalosti aktuálnych znení všeobecne záväzných nariadení hlavného mesta Bratislavy postupoval neoprávnené) nemôže zakladať nesprávny úradný postup. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p., a neuplatnením si takejto náhrady.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 24. februára 2014 sp. zn. 6 Co 45/2014 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa konštatujúc, že súd prvého stupňa vo veci vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na jeho základe zistil správne skutkový stav veci a svoje rozhodnutie aj náležité odôvodnil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, že dokazovaním vykonaným súdom prvého stupňa bolo zistené, že a/ trestné oznámenie žalobcu bolo odmietnuté, b/ disciplinárne konanie vedené proti ppráp. E. bolo zastavené s odôvodnením, že menovaný neporušil základné povinnosti policajta vyplývajúce z právnych predpisov. Za tohto stavu nemožno urobiť iný záver než ten, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup zo strany žalovanej. Keďže ppráp. E. nebol za svoje konanie trestne stíhaný a ani disciplinárne potrestaný, treba vychádzať z toho, že pri incidente so žalobcom 7. júla 2010 postupoval správne, teda v súlade s právnymi predpismi. Pre opačný záver nie je skutkový podklad. Uznesením Sekcie kontroly a inšpekčnej služby MV SR ČVS: SKIS-61/IS-1-V-2011 zo 17. februára 2011 nebol ppráp. E. uznaný vinným zo spáchania priestupku prípadne disciplinárneho previnenia. V jeho odôvodnení bolo vyjadrené len podozrenie z možného spáchania priestupku prípadne disciplinárneho previnenia, avšak konečné rozhodnutie v tomto smere mohol dať len jeho nadriadený, t.j. riaditeľ Odboru poriadkovej polície Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave, avšak disciplinárne konanie bolo zastavené. S poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok z dôvodov vyššie uvedených v celom rozsahu (aj vo výroku o trovách konania) ako vecne správny potvrdil. O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol dovolaním žalobca, navrhol ho zmeniť z dôvodu, že rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uviedol, že zodpovednosť štátu je v ustanovení § 3 zákona č. 514/2003 Z.z. koncipovaná na princípe objektívnej zodpovednosti a teda bez ohľadu na zavinenie. Preto skutočnosť, že ppráp. E. nebol uznaný vinným je pre posúdenie jeho nároku irelevantná. Jeho postup v rozpore s ustanoveniami § 27 a § 31 ods. 1 vtedy platného zákona č. 168/1996 Z.z. je nespochybniteľne preukázaný právoplatným uznesením vyšetrovatelky PZ ČVS: SKIS-61/ISV-2011, pričom nevyjadruje podozrenie z neoprávneného postupu, ale ho konštatuje. Zákon neustanovuje, že pre priznanie nároku na náhradu škody je potrebné, aby sa niekto dopustil disciplinárneho previnenia. Prvostupňový súd rozhodol na základe dôkazu, s ktorým žalobca nebol oboznámený. Žalobca nebol účastníkom disciplinárneho konania a preto sa dôvody jeho zastavenia dozvedel až v tomto konaní. Zastavenie disciplinárneho konania je nezákonný akt zneužitia disciplinárnej právomoci, ktorého cieľom bolo kryť nezákonnú činnosť policajta a preto ním súd nemôže zákonne odôvodniť svoje rozhodnutie. Návrh žalobcu, aby bol v konaní vypočutý ako svedok autor tohto nezákonného aktu súd neakceptoval.

Žalovaná navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť (zrejme odmietnuť), keď sa s rozhodnutím odvolacieho súdu v celom rozsahu stotožnila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)], po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) ktorý má právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súde viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob jeho rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolateľ netvrdil a dovolací súd takúto vadu ani nezistil.

Pokiaľ dovolateľ v dovolaní namietal nevykonanie ním navrhnutého dôkazu výsluchom svedka, resp. nesprávne vyhodnotené vykonanie dokazovania, k tejto námietke dovolací súd uvádza, že nie je dôvodná, pretože súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníka konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000). V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné - por. § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Pokiaľ žalobca v dovolaní namieta (posudzujúc jeho podanie podľa obsahu - por. § 41 ods. 2 O.s.p.), že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd poznamenáva, že iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z hľadiska žalobcom tvrdenej existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Žalobca v dovolaní namietal, že odvolací súd sa odchyľil od právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveného v rozhodnutí vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Cdo 134/2003. Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že právny názor dovolacieho súdu vyslovený v rozhodnutí je záväzný pre súd len v konkrétnej veci, pretože právny názor vyslovený na základe určitých skutkových zistení má relevanciu iba inter partes, t.j., len medzi účastníkmi konkrétneho konania a za nezmeneného skutkového stavu. V prejednávanej veci teda odvolací súd ani súd prvého stupňa právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným vo veci sp. zn. 3 Cdo 134/2003 nebol viazaný, pretože skutkový stav v prejednávanej veci nebol totožný so skutkovým stavom, z ktorého vychádzal súd v namietanom rozhodnutí.

Žalobca ako dovolací dôvod ďalej uvádza, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené, ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., § 239 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Náhradu trov dovolacieho konania úspešnej žalovanej nepriznal, pretože si ich priznanie neuplatnila (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.